

นักการเมืองถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี

ณัฐพงศ์ บุญเหลือ^{1*} สุวิชา วรวิเชียรวงศ์²

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาแนวคิดและพฤติกรรมทางการเมือง กลยุทธ์ทางการเมือง การรักษาสถานะเสียง ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมือง นักการเมืองถิ่นและประชาชน ใช้กรอบแนวคิดระบบอุปถัมภ์ วัฒนธรรมทางการเมือง พฤติกรรมการเมืองของนักการเมืองถิ่นและประชาชน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนากิจการเมือง ใช้ข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ผลการศึกษา ประการแรก นักการเมืองถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากระบบอุปถัมภ์และวัฒนธรรมทางการเมือง เพื่อรักษาบทบาทและความสัมพันธ์กับหัวหน้าคน ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนน สำหรับความล้มเหลวหรือการพ่ายแพ้ทางการเมืองเลือกตั้งของนักการเมืองส่วนใหญ่เป็นผลจากการสูญเสียความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ที่มีต่อกลุ่มหัวหน้าคน ผู้นำท้องถิ่นและประชาชน ประการที่สอง นักการเมืองถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีส่วนใหญ่มีวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม กล่าวคือมีความรู้ความเข้าใจในระบบและกระบวนการทางการเมืองพร้อมทั้งเข้าไปมีบทบาททางการเมืองท้องถิ่น นอกจากนี้ยังยอมรับการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนในฐานะผู้ใช้อำนาจทางการเมือง ประการสุดท้าย พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรีมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเป็นลำดับ มีความรู้ความเข้าใจความสำคัญต่อนโยบายของพรรคและอำนาจทางการเมืองผ่านการใช้อำนาจของตนเองในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับนักการเมืองและพรรคการเมือง

คำสำคัญ : นักการเมืองถิ่น กาญจนบุรี

¹ อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร :

² อดีตรองคณบดีคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

*ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: nboonunp@gmail.com

LOCAL POLITICIANS KANCHANABURI PROVINCE

Nattapong Boonlue^{1*} Suwicha Woravichienwong²**Abstract**

The research on local politicians of Kanchanaburi Province is aimed to Thai politician phenomena through local politicians of Kanchanaburi Province. The main objectives of this study are to get to know the local politicians, their concepts, and behavior, relationships with voters, and achievements in maintaining their power as elected politicians. The theoretical framework for the study is based on patronage system, political culture, and political behavior of local politicians and other people who can affect political changes and development. The tool for data collection in this study is unstructured-interview, and both primary and secondary data were collected. The findings revealed that, firstly, the local politicians of Kanchanaburi Province benefitted from a patronage system and political culture in order to maintain their roles and relations with their political canvassers, local leaders, and voters. Election failures of local politicians were due to the loss of patron-client relations with political canvassers and local leaders. Secondly, most of the local politicians had a participative political culture type, that is, they had good understanding of the political system and political process, and undertaking of political roles. Moreover, the accepted people's decision as people's sovereignty. Lastly, the political behavior of the local politicians of Kanchanaburi Province had been changing and developing gradually; they understood the importance of public policies, party policies, including political power via people in decision of voting of politicians and political parties.

Keywords : Kanchanaburi, Local Politician

¹ Political Science, Ramkhamhaeng University, Bangkok

² Senior Lecture, Faculty of Management Science, Silpakorn University, Petchburi Province and Associate Dean, School of Public Administration, National Institute of Development Administration (NIDA)

* Corresponding author, e-mail: nboonunp@gmail.com

บทนำ

พฤติกรรมทางการเมืองทั้งของประชาชนและนักการเมืองแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาทางการเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการเมืองก่อให้เกิดการตัดสินใจทางการเมืองในหลากหลายมิติโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมือง การติดตามข้อมูลข่าวสาร การติดตามผลการทำงานของรัฐบาลและนักการเมืองเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ให้นักการเมืองต้องปฏิบัติตามความต้องการของประชาชน และการยอมรับการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนภายใต้กติกาการเลือกตั้งที่เป็นกฎเกณฑ์ว่าด้วยความชอบธรรมในทางการเมืองของฝ่ายการเมือง อย่างไรก็ตามนักการเมืองในแต่ละสังคมย่อมมีพฤติกรรมรวมถึงวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันโดยเป็นผลจากภูมิหลังด้านค่านิยม ความเชื่อ ครอบครัวย การศึกษา ศาสนา เพื่อนฝูง ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ รวมถึงอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกัน นอกจากนี้แล้วยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ อีกด้วย (Joyce, 2006) ในขณะที่ยังเข้าสู่อำนาจทางการเมืองทั้งที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลวมีองค์ประกอบที่หลากหลายเช่นเดียวกัน อาทิ ประสิทธิภาพและการทำงานการเมืองในระดับพื้นที่ การสร้างภาพลักษณ์ การสร้างการจดจำ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักการเมืองและผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้มีบทบาทสำคัญในพื้นที่ ซึ่งมักได้รับอธิบายว่าเป็นความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์รวมถึงผลงานเชิงประจักษ์ที่ประชาชนสามารถจับต้องได้ซึ่งประเด็นหลังนี้ในปัจจุบันนับว่ามีความสำคัญในการทำงานการเมืองของนักการเมืองถิ่นเป็นอย่างยิ่ง

กรอบแนวคิดในการศึกษา

สำหรับการศึกษาการเมืองในปัจจุบันมีแนวทางที่หลากหลาย ทั้งนี้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดทางการเมืองเพื่อใช้เป็นกรอบในการวิจัยดังนี้

แนวคิดด้านอำนาจและอิทธิพลทางการเมือง เป็นการศึกษาซึ่งเน้นอำนาจทางการเมือง (political power) และผลของการใช้อำนาจ โดยการศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการปรับตัวของชุมชน หรือสังคมให้อยู่รอดได้ หรือมีอำนาจที่เท่าเทียมกันภายใต้สภาวะสิ่งแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์คนสำคัญอย่าง Lasswell ถือเป็นนักวิชาการคนสำคัญด้านรัฐศาสตร์ที่ได้ศึกษาและอธิบายเน้นการเมืองเป็นการแข่งขันกันแสวงหาอิทธิพลระหว่างผู้มีอำนาจ สำหรับ Deutsch แล้ว มุ่งเน้นการศึกษากระบวนการเมืองและการสื่อสารในการควบคุมทางการเมือง ซึ่งเขาปฏิเสธการศึกษาเพียงเรื่องเฉพาะอำนาจเท่านั้น ซึ่งได้อธิบายว่า อำนาจไม่ใช่สาระสำคัญของการศึกษาการเมือง โดยอำนาจเป็นเพียงเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้เพื่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับ Deutsch เห็นว่า การเมืองเป็นเรื่องการประสานงานระหว่างกิจกรรมของมนุษย์เพื่อสร้างความสงบสุขอันเป็นหมายพื้นฐานของสังคม (สุกิจ เจริญรัตน์กุล, 2530, หน้า 23-25)

แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงระบบเครือญาติ (Kinship Relation System) ความสัมพันธ์เชิงระบบเครือญาติ เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดจากความจำเป็นในชีวิตจริงของคนในสังคมชนบทในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนวิถีการผลิตและกิจกรรม ทั้งนี้ รวมทั้งการป้องกันผลประโยชน์และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในวิถีการผลิต ทำให้ระบบเครือญาติมีความลึกซึ้งฝังแน่นในสังคมไทย พฤติกรรมทางการเมืองได้แก่ ความสนใจทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง การสนับสนุนนักการเมือง และพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง การสนับสนุนหรือการต่อต้านรัฐบาล โดยความสัมพันธ์ในระบบเครือญาตินับเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกตั้ง ในขณะที่การต่อสู้ช่วงชิงผลประโยชน์และความขัดแย้งภายในหมู่บ้านเป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่จริง ทำให้เห็นว่าสังคมชนบทมีความหลากหลายเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากภายนอก หากได้รับผลกระทบจากปัจจัย

ภายนอกมากระบบเครือญาติก็ลดความสำคัญลงหรืออาจลดลงจนหมดความสำคัญไปได้ (กฤษณา ไวกมล, 2555, หน้า 28-29)

แนวคิดระบบอุปถัมภ์ (Patron client System) เมื่อวิถีการผลิตภายในชุมชนถูกแทรกแซงจากการผลิตเพื่อยังชีพเป็นการผลิตเพื่อการค้า และกระบวนการทุนนิยมเข้ามามีอิทธิพลเหนือวิถีการผลิตมีผลให้รัฐจำเป็นต้องเข้าไปดำเนินการพัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เช่นหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค กำหนดตัวเองเป็นผู้แทนของรัฐ มากกว่าเป็นผู้ที่เป็นตัวแทนให้กับประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนหันไปพึ่งนายทุนหรือผู้มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจ เมื่อเป็นดังนี้กลุ่มอุปถัมภ์ในสังคมจึงประกอบด้วย ญาติพี่น้อง นายทุนหรือผู้มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจ และกลุ่มข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ถืออำนาจรัฐในฐานะตัวแทนระบบศักดินาที่สามารถอ้างความชอบธรรมได้จากบารมีที่สูงกว่า กลุ่มเหล่านี้ ได้สร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มอิทธิพลภายนอกโดยให้ผลประโยชน์ การเงิน และความช่วยเหลือต่าง ๆ

กลุ่มอุปถัมภ์มีความสัมพันธ์กันและบางครั้งไม่สามารถแยกออกจากกันได้ แต่การช่วงชิงการนำและผลประโยชน์จากภายนอกของกลุ่มเป็นตัวกำหนดแนวทางในความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ผลกระทบทางการเมืองโดยตรงของระบบอุปถัมภ์นั้นคือพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งซึ่งความเป็นผู้นำในเชิงอุปถัมภ์นั้นย่อมหมายถึงระดับของอิทธิพลทางการเมืองที่มีต่อประชาชนหรือสังคมโดยรวม นอกจากนั้นยังพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่มีฐานะที่แตกต่างกัน ในทางการเมืองผู้รับอุปถัมภ์ไม่เพียงแต่จะให้สัญญาเรื่องคะแนนเสียงเท่านั้น แต่ยังสัญญาว่าไม่มีผู้อุปถัมภ์อื่นใดอีก เป็นเรื่องที่มีปัจจัยเรื่องอำนาจเข้ามาเกี่ยวข้องโดยเฉพาะเรื่องการสนองตอบของผู้รับอุปถัมภ์ในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่จับต้องไม่ได้เช่นการยกย่องนับถือ การส่งสารที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงข้าม นักวิชาการจำนวนมากได้ศึกษาระบบอุปถัมภ์ดังกล่าว (เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา, สิริพรรณ นกสวน และ พฤทธิสถาน ชุมพล บรรณาธิการ, 2550, หน้า 234 – 241) อาทิ Stavenhagan R., Hutchinson B., Foster G.M., Boissevain J., Scott J.C. and Kervliet B.J, Galjart, Leeds A., Silverman S., Powell J.D., Pitt –River J.A., Graziano L., Mair. L, และ Yaarrow S. ในงานศึกษาเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์นั้นมักอธิบายถึงการที่นักการเมืองและพรรคการเมืองใช้ในการหาคะแนนเสียงในพื้นที่ชนบทโดยมีการตอบแทนผลประโยชน์บางอย่าง อาทิ การให้สัญญาผ่านนโยบายการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งพรรคการเมืองในประเทศต่าง ๆ นำมาใช้ เช่นการแข่งขันหาเสียงเลือกตั้งระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์กับพรรคคริสเตียนเดโมแครตในอิตาลีและเวเนซุเอลา

แนวคิดวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) ซึ่ง Joyce (2006, pp. 2 – 7) อธิบายว่า วัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละสังคมนั้นมีความแตกต่างกันซึ่งเป็นผลมาจากความเป็นมาของประวัติศาสตร์ ความเชื่อ ศาสนาและวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้ในการเมืองระบบเสรีนิยมประชาธิปไตย (a liberal democratic political system) เกี่ยวข้องกับสถาบันทางการเมือง เช่น รัฐบาล รัฐสภาและศาล องค์การการเมือง เช่น พรรคการเมือง กลุ่มกดดัน และกระบวนการทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การตัดสินใจของประชาชนซึ่งมีแนวคิดที่แตกต่างกัน ตัวอย่างความแตกต่างในวัฒนธรรมทางการเมือง อาทิ กรณีฝรั่งเศส จะมีระดับความอดทนอดกลั้น (tolerance) ที่สูงในความขัดแย้ง และการโต้แย้งหรือถกเถียงทางการเมือง ในขณะที่สวีเดน จะเป็นสังคมที่มีความประนีประนอม และมีลักษณะสำคัญคือ การมีส่วนร่วมทางการเมือง (political participation) ในขณะที่สหราชอาณาจักรจะมีลักษณะการพัฒนาการของระบบจารีตประเพณีนิยมมากกว่าการเปลี่ยนแปลงแบบปฏิวัติ (a tradition of evolution rather than revolutionary change)

สำหรับ Almond และ Verba (1965, pp. 11-34) ได้อธิบายถึงลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองในเมืองในประเภทต่าง ๆ โดยเป็นผลจากประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชนและสังคมนั้น ๆ ประกอบด้วยตัวแปรด้านจิตวิทยาการเมือง 3 ประการ ได้แก่ (1) cognitive orientation หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจที่ปัจเจกบุคคลมีต่อระบบการเมือง ปัจจัยนำเข้าและปัจจัยนำออกในระบบการเมือง (2) affective orientation คือ ความรู้สึกในทางที่ดีของปัจเจกบุคคลที่มีต่อระบบการเมือง ผู้มีอำนาจ ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยนำออกของระบบการเมือง และ (3) evaluative orientation คือ ความคิดเห็นจากการประเมินคุณค่าของปัจเจกบุคคลที่มีต่อประสิทธิภาพของระบบการเมือง ทั้งนี้วัฒนธรรมทางการเมืองแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ประกอบด้วย วัฒนธรรมทางการเมืองแบบปิดตัวเอง (parochial political culture) วัฒนธรรมการเมืองแบบเปิดตัวเอง (subject political culture) และวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม (participation political culture)

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิ งานของสุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) เรื่อง “การโฆษณาหาเสียงกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง” พบว่ารูปแบบการหาเสียงนั้นมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาของหาเสียงไม่สามารถแยกออกจากกันได้ รูปแบบของการหาเสียงประกอบด้วย การพรรณนาความ เน้นธรรมจรรยา โน้มน้าว พูดรู้ค่า ความรู้สึก และแม้แต่การใช้คำขวัญ นอกจากนี้ยังมีการกล่าวหาผู้แข่งขันและแก้ข้อกล่าวหา สำหรับเนื้อหาในการหาเสียงนั้น ประกอบด้วยข่าวสารการเมือง ระบบการเมือง ระบบการปกครอง ผู้นำและอำนาจหน้าที่ นโยบายในการบริหารและปกครอง ความคาดหวังของบ้านเมืองในด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่นเดียวกับงานวิจัยของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2522) เรื่อง “การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522” พบว่า การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนนั้นการประชาสัมพันธ์ของราชการและตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง อิทธิพลและความเลื่อมใสศรัทธา หรือความเข้าใจในนโยบายของพรรคการเมือง มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชน ในขณะที่งานศึกษาของ วรวิมล เสงี่ยมศักดิ์ (2540) เรื่อง การบริหารแผนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ภายใต้แนวคิด 3 เขตยุทธศาสตร์ พบว่าการจัดรูปแบบการจัดการหาเสียงโดยอาศัยความสัมพันธ์ระบบเครือข่ายมีความสำคัญต่อการหาเสียงเลือกตั้ง และได้เสนอตัวแบบการหาเสียงของนักการเมืองในรูปแบบความสัมพันธ์เครือข่าย สำหรับงานวิจัย “พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งปี พ.ศ.2522” ของ สุจิต บุญบงการ และคณะ (2527) พบว่า การตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะมีการจัดให้มีส่วนร่วมทางการเมืองแบบถูกระดม โดยเชื่อว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้อยู่ในชนบทมีรายได้น้อยมีการศึกษาน้อยมีโอกาสถูกระดมหรือชักจูงได้ง่าย

ในงานวิจัยเกี่ยวกับนักการเมืองถิ่นได้มีการศึกษาถึงพฤติกรรม รูปแบบการหาเสียง ทักษะคติทางการเมืองของนักการเมืองถิ่นจังหวัดในพื้นที่ต่าง ๆ อาทิ งานศึกษาของ ฤทธา ไวสำรวจ (2555) เรื่อง “นักการเมืองถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม” พบว่า อัตลักษณ์ของนักการเมืองถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามมี 5 ลักษณะ ประกอบด้วย (1) การเป็นถิ่น (พื้นที่) (2) อดีตขุนนาง สายราชินิกุล (3) กลุ่มอาชีพข้าราชการครู (4) นักธุรกิจท้องถิ่น ผู้มีบารมีในท้องถิ่น และ (5) นักการเมืองหญิงพื้นเพชาวบ้านและการเป็นแกนนำเครือข่ายประชาชน โดยที่กลุ่มสนับสนุนนักการเมืองในจังหวัดล้วนดำเนินอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์แบบเครือข่าย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพรรคการเมือง กลุ่มเยาวชน กลุ่มเครือข่ายเอกชน องค์กรเอ็นจีโอ (NGOs) ในขณะที่วัฒนธรรมการหาเสียงจัดตั้งอยู่บนพื้นฐานเครือข่าย เครือข่ายเพื่อนร่วมรุ่น และศาสนา มีการใช้การสื่อสารทางการเมืองโดยการเมืองเชิงการตลาด อาศัยโครงสร้างการพัฒนาการเมืองผ่านสื่อโฆษณาโดยยึดหลักอนุรักษนิยมซึ่งมีความสำคัญมากขึ้นในระยะหลัง ในขณะที่งานศึกษาของรุจน์จาลักษณ์รายา คณานุรักษ์ (2551) เรื่อง “นักการเมืองถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี” พบว่า นักการเมืองถิ่นโดยส่วนใหญ่สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ มีเครือข่ายที่เข้มแข็ง ความสัมพันธ์ทั้งรูปแบบเครือข่ายหรือความใกล้ชิด คนที่จะเป็นนักการเมืองถิ่นต้องเป็นตัวแทนพรรคที่เรียกว่า “พรรคเลือก

คน ประชาชนเลือกพรรค” มีการจัดตั้งหัวคะแนน ตัวแทนทำงานในพื้นที่ มีกลวิธีการหาเสียงที่เหมือนกัน กล่าวคือ การลงพื้นที่พบปะประชาชนทั้งในช่วงเวลาการเลือกตั้งและเวลาทั่วไปอย่างขยันขันแข็ง การร่วมกิจกรรม งานบุญประเพณีต่าง ๆ กิจกรรมทางสังคม การเมืองถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานีนั้น มีพัฒนาการเป็นลำดับ

สำหรับกรวิทย์ เกาะกลาง (2555) เรื่อง “นักการเมืองถิ่นจังหวัดกระบี่” พบว่า มีการวางแผนก่อนการลงรับสมัครเลือกตั้งโดยมีเครือข่ายหรือฐานเสียงจากอาชีพของตนซึ่งเป็นตัวแปรทำให้ประสบความสำเร็จ การมีเพื่อนร่วมอาชีพ มีผู้บังคับบัญชา-ผู้ใต้บังคับบัญชาและเครือข่ายมีส่วนสนับสนุนทำให้หาเสียงได้ง่ายขึ้น สำหรับกลยุทธ์การหาเสียงเน้นการหาเสียง การพบปะชาวบ้านลงพื้นที่ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอทำให้ชนะใจชาวบ้าน เกิดความผูกพันและความภาคภูมิใจที่นักการเมืองถิ่นไปพบ การเข้าใจเข้าถึงชาวบ้านก่อนมีโอกาที่จะได้รับคะแนนเสียงสูงมาก เป็นการแสดงถึงการมีธรรมาภิบาล ไม่ถือตัว การลงพื้นที่ด้วยการกินอยู่กับชาวบ้านทำให้เกิดการยอมรับมากที่สุด รวมถึงการมุ่งเน้นการเสียงในกลุ่มสตรีซึ่งมีบทบาทสำคัญ และเป็นกลุ่มที่พูดง่ายโอกาสได้คะแนนมีสูง ใช้วิธีการดูแล การและจัดและเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะการจัดดูงานหรือทัศนศึกษาในต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ มีการจัดทีมงานนักการเมืองติดตาม การหาเสียง/การดูแลกลุ่มผู้สูงอายุ เช่นเดียวกับงานของไชยวุฒิ มนตรีรักษ์ (2551) เรื่อง “นักการเมืองถิ่นจังหวัดเลย” พบว่า การเลือกตั้งระหว่างปี พ.ศ.2478 ถึง พ.ศ.2500 เครือข่ายสนับสนุนมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ ใช้วิธีการเดินหาเสียงถึงหมู่บ้าน มีใบปลิว โปสเตอร์ ฉายภาพยนตร์ จัดเลี้ยงอาหาร แจกสิ่งของ เช่น น้ำปลา ปลาพุดเค็ม ไม้ขีดไฟ น้ำตาล รองเท้า พร้อมการเสนอนโยบายการพัฒนาพื้นที่ แต่ในปี พ.ศ.2512 เปลี่ยนมาเป็นการเข้าสู่การเมืองของกลุ่มธุรกิจ โดยการสนับสนุนของกลุ่มธุรกิจค้าไม้และสมาชิกสภาจังหวัด เริ่มมีการซื้อเสียง การใช้อิทธิพลหัวคะแนน การสร้างระบบอุปถัมภ์ ในปี พ.ศ.2529 เป็นยุคที่กลุ่มรับเหมาก่อสร้างเริ่มเข้าสู่การเมือง ต่อมาระหว่างปี พ.ศ.2531 ถึง พ.ศ.2535 นักการเมืองถิ่นจังหวัดเลยมีสองสภาพ ได้แก่ กลุ่มที่มีอุดมการณ์ และกลุ่มธนกิจการเมือง และนับจากการเลือกตั้งปี พ.ศ.2538 เป็นต้นมา กลุ่มอุดมการณ์ประชาธิปไตยแพ้การเลือกตั้งไม่ประสบความสำเร็จชนะอีกเลย ใช้ในการสร้างฐานะคะแนนเสียงควบคู่การสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับข้าราชการประจำเพื่อควบคุมและใช้ประโยชน์จากกลไกราชการ รวมถึงการช่วยเหลือของหัวหน้ากลุ่มหรือผู้มั่งการเมืองในการสร้างความเข้มแข็งทางการเมืองและการกระจายผลประโยชน์ สำหรับกลุ่มสนับสนุนที่มีความสำคัญในปัจจุบันได้แก่ กลุ่ม อสม. กลุ่มสตรี เครือข่ายกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับงานของ ชาญณวุฒิ ไชยรักษา (2549) เรื่อง “นักการเมืองถิ่นจังหวัดพิษณุโลก” พบว่า การเลือกตั้งในยุคแรกจะอยู่ในกลุ่มข้าราชการประจำที่เข้าสู่สนามการเมือง และมีการเปลี่ยนแปลงนับจากปี พ.ศ. 2512 เป็นต้นมาโดยผู้ที่เป็นักการเมืองถิ่นจะเป็นผู้ที่เกิดและเติบโตในจังหวัด หรือมีความผูกพันกับจังหวัดนับจากรุ่นบิดามารดา ใช้การลงพื้นที่พบปะประชาชน การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ถึงมือประชาชน ความใกล้ชิดระหว่างนักการเมืองและการมีเครือข่ายทางสังคมทำให้นักการเมืองถิ่นจังหวัดพิษณุโลกประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง และงานของศรดา สมพอง (2550) เรื่อง “นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา” พบว่า นักการเมืองถิ่นล้วนเป็นกลุ่มบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี รวมถึงมีชื่อเสียงทั้งสิ้น มีพื้นฐานประวัติการรับราชการหรือนักการเมืองท้องถิ่นมาก่อน มีการสืบทอดการเมืองในกลุ่มเครือญาติ ประกอบด้วย 2 ตระกูลสำคัญ คือตระกูลฉายแสง และตระกูลตันเจริญ ในการสังกัดพรรคการเมืองของกลุ่มการเมืองมิได้มีความสำคัญต่อความสำเร็จทางการเมืองหรือชัยชนะในการเลือกตั้งมากนัก ประชาชนให้ความสำคัญกับตัวบุคคลมากกว่า วิธีการหาเสียงใช้การพบปะประชาชนและการปราศรัย การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ การใช้รถหาเสียง โดยเฉพาะการจัดตั้งหัวคะแนนที่มีบาร์มี ได้แก่ กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น อาทิ สมาชิกสภาจังหวัด (ส.จ.) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน

ผลการศึกษา

การเมืองถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีแบ่งออกได้เป็น 3 ยุค ประกอบด้วย ยุคแรก คือ ยุคที่นักการเมืองถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีเป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคล ที่มีได้สังกัดพรรคการเมือง ยุคที่สอง ความสามารถหรือบารมีทางการเมืองกับการสนับสนุนของพรรคการเมือง และยุคที่สาม การครองพื้นที่ของสองพรรคการเมืองใหญ่ สำหรับการเมืองยุคแรก ช่วงปี พ.ศ.2475 - 2495 นักการเมืองถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีส่วนใหญ่มาจากคหบดี ผู้นำท้องถิ่นที่มีบารมี และอดีตขุนนาง ทั้งนี้มีได้สังกัดพรรคการเมือง โดยมี ส.ส. เพียง 1 คนเท่านั้น ในขณะที่ยุคที่สอง อยู่ในระหว่างปี พ.ศ.2500 - 2535 ประกอบด้วย ส.ส. ที่สังกัดพรรคการเมืองและไม่สังกัดพรรคการเมือง ช่วงแรก ส.ส. ของจังหวัดสังกัดพรรคการเมืองภายใต้อิทธิพลและสายสัมพันธ์ของรัฐบาลทหาร ต่อมาผู้ได้รับการเลือกตั้งไม่สังกัดพรรคการเมือง สลับกับสังกัดพรรคการเมือง โดยที่ ส.ส. ของจังหวัดเพิ่มเป็น 2, 3, 4 คน ส่วนใหญ่สังกัดพรรคต่างกัน และในปี 2518 เป็นครั้งแรกที่ทหาร¹ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ของจังหวัดและสังกัดพรรคการเมือง แต่กระนั้นทหารยังมิได้มีบทบาทหรืออิทธิพลในการเมืองโดยตรง เพราะยังไม่ปรากฏว่าทหารสามารถชนะการเลือกตั้งทุกครั้งในช่วงเวลาดังกล่าว สำหรับยุคที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ.2538 - ปัจจุบัน เป็นช่วงเวลาที่ทหารมีบทบาทในการเมืองถิ่นของจังหวัดร่วมกับอดีตผู้นำท้องถิ่นที่มีบารมีหรือมีอิทธิพลทางการเมือง และบทบาทของสองพรรคการเมืองใหญ่ในการเมืองของจังหวัด สำหรับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาการเมืองถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีมีขึ้นเป็นลำดับ หากแต่มีลักษณะของการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปภายใต้สถานการณ์และอิทธิพลทางการเมืองระดับชาติ (ชงคชาญ สุวรรณเมณี และอริยธัช แก้วเกาะสะบ้า, 2548)

ด้านการหาเสียงเลือกตั้งและการรักษาฐานเสียงของนักการเมืองถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี มีรูปแบบและกระบวนการไม่แตกต่างจากการเมืองถิ่นจังหวัดอื่น ๆ มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นการหาเสียงเลือกตั้งและการรักษาฐานเสียง ซึ่งเกี่ยวข้องกับค่านิยม ความเชื่อและพฤติกรรมทางการเมืองทั้งจากนักการเมืองถิ่น และวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลัก นับเป็นความสัมพันธ์ภายใต้การพึ่งพาหรือนักการเมืองที่มุ่งหวัง/ต้องการคะแนนสนับสนุนเพื่อเป้าหมายชนะการเลือกตั้งเป็นนักการเมืองในฐานะสมาชิกรัฐสภาในอนาคต ขณะเดียวกันประชาชนในท้องถิ่นมีวัฒนธรรมการเมืองถิ่นซึ่งต้องการให้นักการเมืองเข้ามาช่วยเหลือ/ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนอันเกิดจากการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานในท้องถิ่น อาทิ ระบบไฟฟ้า ประปา สถานรักษาพยาบาล สถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งน้ำหรือระบบชลประทาน ปัจจัยหลังนี้มีความสำคัญในทางเศรษฐกิจท้องถิ่นเป็นอันมาก เพราะเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการผลิตภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่ ความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเกิดขึ้นภายใต้การพึ่งพาหรือนักการเมืองอย่างแนบแน่นและไม่อาจปฏิเสธสภาพความเป็นจริงดังกล่าว

การหาเสียงของนักการเมืองถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีของนักการเมืองจึงแสดงออกผ่านการให้คำมั่นสัญญาหรือคำปรีกษา รวมถึงการนำเสนอโครงการ/ แผนงานในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งได้รับการนำเสนอผ่านผู้นำชุมชน/ ท้องถิ่น รวมถึงหวัคเนนซึ่งกระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ สถานการณ์ดังกล่าวนี้ดำรงอยู่มาอย่างยาวนานปรากฏในคำอธิบายของนักการเมืองถิ่นโดยส่วนใหญ่ อาทิ ไพบุลย์ พิมพ์พิสิฐถาวร ประชา โพธิพิพิธ อัญชลพร โพธิพิพิธ สันทัต จินากักดิ์ นาวาอากาศโท นายแพทย์เชชา สุขารมณ พลโหมะ โพธิ์งาม พลเอกสมชาย วิษณุวงศ์ หรือแม้แต่พลเอกวัฒนา สรรพานิช และอนุกุล แพรไพศาล ซึ่งสองรายหลังนี้ได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. แต่อย่างใด

¹ พลโทวิชาญ อังคุโชติ นับเป็นนายทหารที่ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ของจังหวัดฯ คนแรก โดยก่อนหน้านั้นในการเลือกตั้ง 10 กุมภาพันธ์ 2512 ภรรยาได้รับเลือกตั้ง เป็น ส.ส. ของจังหวัด

กรณีดังกล่าวทำให้นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีไม่อาจปฏิเสธถึงความสำคัญที่ต้องดำเนินกิจกรรมชัดเจนเกี่ยวกับการสนับสนุน ผลักดันและติดตามงบประมาณรัฐในการพัฒนาท้องถิ่นเพราะหากไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมย่อมทำให้เกิดความเสี่ยงที่จะสูญเสียฐานเสียงและกลุ่มสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประชาชนในท้องถิ่นที่มีความคาดหวัง (expectation) ต่อผลงานที่นักการเมืองระดับสูงให้กับคู่แข่งทางการเมืองที่มีชื่อเสียง บารมี และประวัติการทำงานที่ดีและเป็นทางเลือกใหม่ได้ในอนาคต

นับจากอดีตถึงปัจจุบันระบบการเมืองท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีได้ปรากฏฐานการเมืองของนักการเมืองแต่ละคนที่ยึดครองพื้นที่ต่อเนื่องมานานผ่านระบบอุปถัมภ์ (patronage system) อาทิ ไพฑูรย์ พิมพ์พิสิฐถาวร หรือกำนันหยุ่น มีฐานเสียงในพื้นที่อำเภอห้วยกระเจา บ่อพลอย ในขณะที่ ประชา โพธิ์พิพิธ มีฐานเสียงในพื้นที่อำเภอเมือง และอำเภอท่ามะกา เช่นเดียวกับ อัฐพล โพธิ์พิพิธ ผู้เป็นลูกชาย พลโทมะ โพธิ์งาม มีฐานเสียงในพื้นที่อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอเมือง และบางส่วนของอำเภอส่งขละ พลเอกสมชาย วิษณุวงศ์ มีฐานเสียงในพื้นที่เดียวกันกับพลโทมะ โพธิ์งาม ในขณะเดียวกันนักการเมืองรุ่นใหม่ที่ได้รับเริ่มเข้ามาแทนที่นักการเมืองรุ่นเก่า อาทิ นางศรีสมร รัตมีฤกษ์เศรษฐ์ มีฐานการเมืองสนับสนุนที่สำคัญในพื้นที่อำเภอส่งขละ นายสุรพงษ์ ปิยะโชติ มีฐานการเมืองสนับสนุนในพื้นที่เขตอำเภอท่าม่วงและอำเภอเมือง และฐานเสียงของนายเรวัติ สิรินกุล อดีต ส.ส. ชื่อดังของจังหวัด อย่างไรก็ตาม ฐานการเมืองและกลุ่มผู้สนับสนุนประเภทหัวคะแนน โดยเฉพาะกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก/ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้หากนักการเมืองถิ่นๆ ไม่สามารถดำเนินการตามสัญญาใจ หรือนโยบายหาเสียงที่ได้ให้ไว้ในการเลือกตั้ง ซึ่งกลุ่มหัวคะแนนที่เป็นผู้นำท้องถิ่นจำเป็นต้องรักษาฐานเสียงและคะแนนเสียงสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นเช่นเดียวกัน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมือง พรรคการเมืองและประชาชนในการเมืองท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี มีลักษณะของการผสมผสานระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมือง พรรคการเมืองและประชาชน สำหรับพฤติกรรมทางการเมือง ประกอบด้วย การหาเสียงเลือกตั้ง การจัดตั้งระบบหัวคะแนนทั้งในช่วงเวลาการหาเสียงเลือกตั้ง หรือการสร้างกลุ่มผู้สนับสนุนผ่านผู้นำการเมืองท้องถิ่น หรือผู้นำชาวบ้านในพื้นที่ต่าง ๆ ผ่านการพัฒนาพื้นที่ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน ประกอบด้วย ไฟฟ้า ประปา เส้นทางคมนาคมหรือถนนทั้งภายในหมู่บ้าน ระหว่างหมู่บ้าน เส้นทางเชื่อมระหว่างอำเภอทั้งภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด รวมถึงบทบาทในการสนับสนุนช่วยเหลือการพัฒนาด้านสาธารณสุขผ่านการติดตามด้านโครงการและงบประมาณในระบบการบริหารราชการ ทั้งนี้กิจกรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีถือเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับหรือตระหนักในกลุ่มนักการเมืองทั้งในระดับพื้นที่และระดับชาติของนักการเมืองจังหวัดกาญจนบุรี โดย กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่จำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วม เพื่อสร้างการยอมรับหรือคะแนนเสียงหรือความนิยมที่มีต่อตัวนักการเมือง ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ (patronage system)

ในขณะเดียวกันด้านวัฒนธรรมการเมือง หากพิจารณาตามกรอบแนวคิดของ Almond และ Verba (1965, pp. 11-34) พบว่านักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีมีวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม (participation political culture) โดยมีความเข้าใจในระบบการเมือง บทบาทหน้าที่ของนักการเมือง พรรคการเมือง ระบบรัฐสภาและรัฐบาลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เข้าใจปัญหาและความต้องการของประชาชน ปฏิบัติตนตามสัญญาที่ได้หาเสียง และความสำคัญของพรรคการเมืองในฐานะศูนย์รวมการกำหนดนโยบาย ในขณะที่ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจทางการเมืองด้วยการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับนักการเมือง และพรรคการเมืองที่ได้นำเสนอนโยบายสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

และเมื่อวิเคราะห์ภายใต้กรอบแนวคิด “การตัดสินใจเลือกของส่วนรวม” (public choice) พบว่านักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีและประชาชนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ทางการเมืองของตนที่ว่านักการเมือง

พรรคการเมืองและรัฐบาล เปรียบเสมือนผู้ผลิตสินค้าและบริการ ในขณะที่ประชาชนเปรียบเสมือน “ผู้บริโภค” (customers) ดังนั้นนักการเมืองจึงต้องเลือกพรรคที่มีอุดมการณ์และนโยบายตรงกับตนเอง รวมถึงการสร้างผลงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนซึ่งเป็นผู้ตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทั้งนี้การเมืองและประชาชนต้องเคารพในการตัดสินใจของประชาชน ในขณะเดียวกันกระบวนการยุติธรรมหรือองค์กรต่าง ๆ ก็ต้องมีค่านิยม/พฤติกรรม ที่เคารพการตัดสินใจของประชาชนเช่นเดียวกัน (อนุสรณ์ ลีมนานี, 2553, หน้า)

ในการเลือกตั้งปัจจัยที่มีผลต่อชัยชนะทางการเมืองของนักการเมืองถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีมี 2 ประการสำคัญประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคลของตัวนักการเมืองได้แก่ บุคลิกภาพ พฤติกรรม อิทธิพล บารมี และระบบอุปถัมภ์ทางการเมือง การมีภูมิหลังเป็นนักการเมืองท้องถิ่น ซึ่งถือได้ว่าเป็นฐานการเมืองที่สำคัญ เพราะทำให้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทั้งในระดับตำบลและหมู่บ้านทำให้สามารถเข้าถึงและได้ใจชาวบ้านได้มากกว่า นักการเมืองถิ่นคนอื่น ๆ และปัจจัยที่สองคือ พรรคการเมือง ด้วยปัจจุบันประชาชนมีความรู้ความเข้าใจความสำคัญ ของพรรคการเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายและผลของนโยบายที่มีผลต่อตัวพวกเขาเอง และนับเป็นความเข้าใจ ในอำนาจทางการเมืองที่มีอยู่ของตนเอง

บทบาททหารในการเมืองถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ด้วยพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีเป็นพื้นที่ทางการเมืองที่สำคัญ ดังนั้นจึงมีอาจปฏิเสธถึงความสำคัญของการทหารในทางการเมืองได้ แต่กระนั้นทหารก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง หากแต่การจะได้รับเลือกตั้งหรือได้รับกระแสตอบรับถึงขั้นตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีภูมิหลังเป็นนายทหารนั้นก็มิได้เป็นไปโดยง่าย โดยเฉพาะในการเลือกตั้งนับจากปี 2544 เป็นต้นมา ดังปรากฏว่า พลเอกวัฒนา สรรพพานิช ซึ่งมีภูมิหลังหรือประวัติที่ประสบความสำเร็จในชีวิตราชการทหาร ประสบการณ์ทางการเมืองที่มาจากการแต่งตั้ง และที่สำคัญเป็นนายทหารที่เป็นครอบครัวชาวนาและเป็นชาวจังหวัดกาญจนบุรีโดยกำเนิด หากแต่เมื่อลงสู่สนามเลือกตั้ง ส.ส. ก็มิได้ชนะใจประชาชนในพื้นที่เลือกตั้งแต่ประการใด จะมีก็เพียงได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ว. ซึ่งในทัศนคติรวมถึงค่านิยมทางการเมืองของประชาชนแล้ว นักการเมืองในฐานะ ส.ว. มิได้มีความสำคัญหรือมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนโดยตรง กล่าวคือ ความสัมพันธ์และความสำคัญระหว่าง ส.ว. กับชาวบ้านแตกต่างโดยสิ้นเชิงกับ ส.ส. ค่านิยมและความเชื่อที่ชาวบ้านมีอยู่ดังกล่าวทำให้การตัดสินใจลงคะแนนเสียงแตกต่างกัน ในทางตรงกันข้ามในกรณีของพลโทมะ โพธิ์งาม พลตรีศรัชัย มนต์รีวัต หรือแม้แต่พลเอกสมชาย วิษณุวงศ์ ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. หลายสมัย แต่ก็มิได้เป็นสิ่งที่การันตีถึงชัยชนะในการเลือกตั้งในอนาคตได้ ดังปรากฏว่า ในการเลือกตั้ง ส.ส. ปี 2554 พลตรีศรัชัย มนต์รีวัต ต้องต้องสอบตก ในขณะเดียวกันกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี (นายก อบจ.) พลโทมะ โพธิ์งามก็ต้องประสบชะตากรรมทางการเมืองเช่นเดียวกัน รวมถึงพันเอกสะอึง ชนะนา พรรคความหวังใหม่ซึ่งได้รับคะแนนเลือกตั้งน้อยมากในการเลือกตั้งทั่วไปปี 2554 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2544 และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2555)

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบดังกล่าวสามารถนำมาอภิปรายได้ว่า กลยุทธ์หรือวิธีการหาเสียงของนักการเมืองถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีนั้นให้ความสำคัญกับการจัดตั้งกลุ่มหัวคะแนน ผู้นำท้องถิ่นหรือชุมชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่เลือกตั้งได้อย่างทั่วถึง ในขณะเดียวกันการทำงานการเมืองล้วนมุ่งเน้นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้แก่ งานประเพณีต่าง ๆ การพัฒนาพื้นที่ด้านโครงสร้างสาธารณูปโภค ถนนหนทาง แหล่งน้ำสำหรับการเกษตรและการบริโภคเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น ในขณะเดียวกันยังใช้นโยบาย

ของพรรคการเมืองที่ตนเองสังกัดเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและสนับสนุนในการเลือกตั้ง ทั้งนี้ นโยบายของพรรคการเมืองถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการแข่งขันทางการเมืองด้วยประชาชนมีความเข้าใจความสำคัญนโยบายของพรรคการเมืองว่ามีผลกระทบอย่างไร ข้อค้นพบดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) เรื่อง “การโฆษณาหาเสียงกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง” งานวิจัยกรมการปกครอง (2522) เรื่อง “การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522” วรวุฒิ เสงี่ยมศักดิ์ (2540) เรื่อง “การบริหารแผนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ภายใต้แนวความคิด 3 เขตยุทธศาสตร์” ฤทธินา ไส้สารจ (2555) เรื่อง “นักการเมืองถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม” รุจน์จาลักษณ์รายา คณานุรักษ์ (2551) เรื่อง “นักการเมืองถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี” กรวิทย์ เกษกลาง (2555) เรื่อง “นักการเมืองถิ่นจังหวัดกระบี่” งานของไชยวุฒิ มนตรีรักษ์ (2551) เรื่อง “นักการเมืองถิ่นจังหวัดเลย” ชาญณวุฒิ ไชยรักษา (2549) เรื่อง “นักการเมืองถิ่นจังหวัดพิษณุโลก” และงานของศรดา สมพอง (2550) เรื่อง “นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา” เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีบทบาทหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเมืองระดับชาติของประชาชน
2. ควรมีการศึกษาการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองในจังหวัดกาญจนบุรีซึ่งมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชน โดยกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าว เกี่ยวข้องกับประเด็นต่าง ๆ อาทิ การคัดเลือกตัวผู้สมัครในนามพรรค นโยบายของพรรค เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ฤทธินา ไส้สารจ. (2555). นักการเมืองถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- กรวิทย์ เกษกลาง. (2556). นักการเมืองถิ่นจังหวัดกระบี่. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ชงคชาญ สุวรรณเมณี และอริย์ชัย แก้วเกาะสะบ้า. (2548). รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2475 – 2548. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ชาญณวุฒิ ไชยรักษา. (2549). นักการเมืองถิ่นจังหวัดพิษณุโลก. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ไชยวุฒิ มนตรีรักษ์. (2551). นักการเมืองถิ่นจังหวัดเลย. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- รุจน์จาลักษณ์รายา คณานุรักษ์. (2551). นักการเมืองถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- วรวุฒิ เสงี่ยมศักดิ์. (2540.) การบริหารแผนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งภายใต้แนวคิด 3 เขตยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก
- ศรดา สมพอง. (2550). นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สุกิจ เจริญรัตนกุล. (2530). วิเคราะห์การเมือง: สรุปรูปแบบของนักวิชาการอเมริกัน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). การโฆษณาหาเสียงกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตย
- สุจิต บุญบงการ และคณะ. (2527). พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2544). ข้อมูล สถิติ และผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2555). ข้อมูล สถิติ และผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2554 ในการเลือกตั้ง 3 กรกฎาคม 2554, หน้า 241-242 กรุงเทพฯ: บริษัทซี.ดับเบิลยู.แอนด์ เอส. โปรดักส์ จำกัด.
- อนุสรณ์ ลิ้มมณี. (2555). POL 3102 (PS 333) ทฤษฎีเศรษฐกิจการเมืองยุคปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา, สิริพรรณ นกสวน และ พงษ์ทิสาณ ชุมพล บรรณาธิการ. (2550). คำและความคิดใน รัฐศาสตร์ร่วมสมัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Almond, Gabriel A. and Verba, Sidney. (1965). **The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations**. U.S.A.: Little , Brown and Company.
- Joyce, Peter. (2006). **Politics**. U.S.A.: The McGraw-Hill, Inc.